EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 22.11.2023.
COM(2023) 722 final

2023/0408 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostājām, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu Pušu sanāksmes trešajā sesijā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostājas, kas Savienības vārdā jāieņem Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu Pušu sanāksmes trešajā sesijā, kas notiks Panamā 2023. gada 27.–30. novembrī.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Protokols par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu

Protokols par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu ("Protokols") ir Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli ("Konvencija") protokols. Protokola mērķis ir ar pasākumu kopumu, kas valstīm jāveic, savstarpēji sadarbojoties, ierobežot visus tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības veidus – tas ir globāls risinājums globālai problēmai. Protokols tika izstrādāts, reaģējot uz pieaugošo tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību, kas notiek bieži vien pāri robežām un rada ievērojamus valsts ieņēmumu iztrūkumus un vienlaikus palīdz finansēt starptautiskas noziedzīgas darbības. Tas stājās spēkā 2018. gada 25. septembrī.

Savienība un 18 tās dalībvalstis ir Konvencijas Puses[1].

2.2. Pušu sanāksme

Pušu sanāksme ("*MOP*") ir struktūra, kas izveidota ar Protokolu un kuras uzdevums ir regulāri pārbaudīt Protokola īstenošanu un pieņemt tā efektīvai īstenošanai nepieciešamos lēmumus. *MOP* var pieņemt Protokola grozījumus. Šajā nolūkā *MOP* cita starpā veicina informācijas apmaiņu un palīdzību starptautiskās sadarbības uzlabošanai cīņā pret tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību. *MOP* arī pieņem regulārus ziņojumus par Protokola īstenošanu.

MOP kārtējās sesijas notiek reizi divos gados. Saskaņā ar *MOP* reglamentu Konvencijas sekretariāts (arī "Sekretariāts") atbalsta gan Konvencijas, gan Protokola darbu. Sekretariātam vismaz 60 dienas pirms *MOP* sākuma būtu jāiesniedz Pusēm provizoriska darba kārtība kopā ar citiem palīgdokumentiem (to vidū bieži ir lēmumu projekti) par katru darba kārtības punktu[2]. Lēmumus par budžeta un finanšu jautājumiem *MOP* pieņem vienprātīgi. Attiecībā uz visiem pārējiem lēmumiem būtu jādara viss iespējamais, lai panāktu vienprātīgu vienošanos. Kā galējo līdzekli lēmumus par jautājumiem pēc būtības pieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu trīs ceturtdaļu balsu vairākumu, un lēmumi par procedūras jautājumiem būtu jāpieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu balsu vairākumu[3].

2.3. Pušu sanāksmes trešajā sesijā paredzētie akti

Paredzams, ka 2023. gada novembrī trešajā sesijā ("*MOP*3") *MOP* apspriedīs un pieņems lēmumus attiecībā uz iespējamiem grozījumiem *MOP* reglamentā un sekretariāta vadītāja iecelšanas procesā.

---

1 Padomes Lēmums (ES) 2016/1749 (2016. gada 17. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli Protokolu par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, izņemot tā noteikumus, kuri ir Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļas darbības jomā (OV L 268, 1.10.2016., 1. lpp.).

2 (Protokola) Pušu sanāksmes reglamenta 8. punkts.

3 (Protokola) Pušu sanāksmes reglamenta 50. punkts.

3. SAVIENĪBAS VĀRDĀ IEŅEMAMĀS NOSTĀJAS

Paredzams, ka *MOP* pieņems konkrētus lēmumus, kas kvalificējami kā "lēmumi ar juridiskām sekām" Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punkta izpratnē.

Kas attiecas uz gaidāmo diskusiju par iespējamiem *MOP* reglamenta grozījumiem, Savienībai būtu jāatbalsta grozījumi, kuru uzdevums ir vienkāršot *MOP* darbu, organizēt virtuālas *MOP* sesijas un skaidrāk definēt *MOP* biroja dalību Konvencijas sekretariāta vadītāja iecelšanā, kā arī grozījumu, kas paredz iespēju attiecīgā gadījumā iecelt Sekretariāta vadītāja pienākumu izpildītāju. Turklāt Savienībai būtu jāierosina palielināt laiku, kurā Sekretariātam jāizplata oficiālie konferences dokumenti, lai tas būtu līdz 120 dienām vai kritiski svarīgiem dokumentiem vismaz 90 dienas pirms *MOP* sākuma, nevis 60 dienas kā pašlaik. Tā būs vieglāk turpmāk pienācīgi sagatavot Savienības nostājas.

Kas attiecas uz Sekretariāta vadītāja iecelšanu, Savienībai būtu jāatbalsta Sekretariāta vadītāja atlases un iecelšanas procesa pilnveide[4], jo īpaši vienreizējas pilnvaru termiņa pagarināšanas procesa vienkāršošana, neskarot objektīvos snieguma kritērijus. Šajā sakarā Savienībai būtu arī jāatbalsta Sekretariāta vadītāja amata kandidātu izraudzīšanās kritēriju uzlabošana; kritērijos būtu jāiekļauj arī ar Protokolu saistītie elementi.

Var būt, ka šīs nostājas vēl jāpielāgo, *MOP* trešajā sesijā uz vietas koordinējoties pārējo Pušu nostājas un saistīto *MOP* norišu gaismā, kā arī ņemot vērā lēmumus, kas tiks pieņemti Konvencijas Pušu konferencē ("*COP*"), kura norisinās 2023. gada 20.–25. novembrī.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

LESD 218. panta 9. punktā paredzēts pieņemt lēmumus, ar kuriem nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas *"var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu"*[5].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

MOP ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, ar PVO Pamatkonvenciju par tabakas kontroli.

Daži akti, kurus ir paredzēts pieņemt *MOP* trešajā sesijā, ir akti ar juridiskām sekām, jo tie ir saistoši vai var būtiski ietekmēt Savienības tiesību aktu saturu.

Paredzētais lēmums, kas attiecas uz iespējamiem *MOP* reglamenta grozījumiem, ir akts, kam sakarā ar reglamenta saistošo dabu un to, ka *MOP* ir struktūra, kurai

---

[4] Procedūra ir noteikta lēmumos FCTC/COP8(8) un FCTC/MOP1(12).

[5] Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 7. oktobra spriedums, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

saskaņā ar Protokolu ir lēmumu pieņemšanas pilnvaras, ir juridiskas sekas[6]. *MOP* reglamenta grozījumi Protokola Pusēm (un tātad arī Savienībai) būtu saistoši galvenajam nolīgumam līdzvērtīgā veidā.

Arī lēmums par Sekretariāta vadītāja iecelšanas procedūras grozīšanu ir lēmums ar juridiskām sekām. Pirmkārt, Sekretariāta vadītāja funkcijas nav tikai administratīvas un tās ietekmē arī Protokola rīcībpolitiku un pamatdarbu. Tādējādi Sekretariāta vadītāja iecelšana būtu lēmums ar juridiskām sekām LESD 218. panta 9. punkta izpratnē. Tad šis secinājums attiecas arī uz *MOP* lēmumiem, ar kuriem groza Sekretariāta vadītāja iecelšanas procedūru un kuri ir organizatoriski lēmumi, kas ietekmē tādu lēmumu pieņemšanas procesu, kuriem ir juridiskas sekas (proti, attiecībā uz Sekretariāta vadītāja iecelšanu).

Paredzētie akti nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tā kā tiek uzskatīts, ka abiem minētajiem lēmumiem, kurus paredzēts pieņemt *MOP* desmitajā sesijā, ir juridiskas sekas, piemērots procesuālais juridiskais pamats ierosinātajam Padomes lēmumam, ar ko nosaka Savienības nostājas *MOP* desmitajā sesijā, ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens no tiem ir atzīstams par galveno, bet otram ir pakārtota nozīme, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents. Ja paredzētajam aktam ir organizatorisks raksturs, Savienības nostāju noteicoša lēmuma materiālajam juridiskajam pamatam principā vajadzētu būt tādam pašam kā tā Padomes lēmuma juridiskajam pamatam, ar ko noslēdz nolīgumu, ar kuru struktūra tika izveidota.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu galvenie mērķi un saturs attiecas uz dažādām savstarpēji papildinošām jomām, proti, iekšējo tirgu, jo īpaši akcīzes preču brīvu apriti, ārējo tirdzniecību un kopējo tirdzniecības politiku, kā arī muitas sadarbību. Tā kā paredzētais akts ir organizatoriska rakstura, ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 33., 113., 114. un 207. pants, kas ir materiālais juridiskais pamats arī Padomes Lēmumam (ES) 2016/1749 (2016. gada 17. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli Protokolu par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, izņemot tā noteikumus, kuri ir Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļas darbības jomā.

4.3. Secinājumi

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 33., 113., 114. un 207. pantam saistībā ar 218. panta 9. punktu.

---

6 Sk. augstāk 2.2. punktu.

2023/0408 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostājām, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu Pušu sanāksmes trešajā sesijā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā

33., 113., 114. un 207. pantu saistībā ar 218. panta 9. punktu

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Savienība, ievērojot Padomes Lēmumu 2016/1749[1], noslēdza Protokolu par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu ("Protokols"), un Protokols stājās spēkā 2018. gada 25. septembrī.

(2) Saskaņā ar Protokola 33. panta 5. punktu Pušu sanāksme ("*MOP*") var pieņemt lēmumus, kas nepieciešami tā efektīvas īstenošanas veicināšanai.

(3) Paredzams, ka tās trešajā sesijā, kas notiks 2023. gada 27.–30. novembrī, *MOP* pieņems konkrētus aktus ar juridiskām sekām. Tāpēc ir lietderīgi noteikt nostājas, kas uz LESD 218. panta 9. punkta pamata Savienības vārdā jāieņem *MOP* trešajā sesijā.

(4) Lai varētu pienācīgi sagatavot un pārstāvēt Savienības nostājas, Savienībai būtu jāierosina *MOP* reglamenta grozījums, kas paredz, ka Sekretariātam sanāksmes oficiālie dokumenti jāizplata līdz 120 dienām pirms katras *MOP*.

(5) Lai vienkāršotu *MOP* darbu un lai varētu organizēt virtuālas *MOP* sesijas, kā arī lai nodrošinātu iespēju iecelt Sekretariāta vadītāja pienākumu izpildītāju, Savienībai būtu jāatbalsta arī ar šiem mērķiem ierosinātie *MOP* reglamenta grozījumi.

(6) Savienībai būtu jāatbalsta Konvencijas sekretariāta vadītāja izraudzīšanās un iecelšanas procesa pilnveide, jo īpaši lai vienkāršotu vienreizējas pilnvaru termiņa pagarināšanas procesu, neskarot objektīvos snieguma kritērijus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kas Savienības vārdā ir jāieņem Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu Pušu sanāksmes trešajā sesijā, ir saskaņā ar šā lēmuma pielikumu.

[1] Padomes Lēmums (ES) 2016/1749 (2016. gada 17. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli Protokolu par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, izņemot tā noteikumus, kuri ir Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļas darbības jomā (OV L 268, 1.10.2016., 1. lpp.).

2. pants

Protokola par tabakas izstrādājumu nelikumīgas tirdzniecības novēršanu Pušu sanāksmes trešās sesijas un Pasaules Veselības organizācijas Pamatkonvencijas par tabakas kontroli Pušu konferences desmitās sesijas norišu gaismā Savienības pārstāvji drīkst vienoties par 1. pantā minētās nostājas precizēšanu, to apspriežot ar dalībvalstīm uz vietas notiekošās koordinācijas sanāksmēs bez Padomes papildu lēmuma.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs